

ESKİŞEHİR İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ
2022-2023 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI
TÜRK DİLİ ve EDEBİYATI DERSİ 9. SINIFLAR
2. DÖNEM 1. SINAV ÖRNEK SORULARI

1. Romanlar genel olarak konularına ve yansıttıkları edebî akımlara göre sınıflandırılır.

Buna göre aşağıdaki roman türlerini kısaca açıklayınız.

Macera (serüven) romanı:

Sosyal roman:

Bilim kurgu romanı:

Egzotik roman:

2. **Parçada kullanılan bakış açısını altına yazınız.**

“Onun fikirlerinde ve duygularında hiçbir şey değişmemiştir. Bu gidişten o da memnun değil, ne bu yaşayış tarzını, ne evlerine girip çıkan insanları, o da beğenmiyor; fakat ne çare ki iş çıkırından çıkmış, karısına olan zaafı yüzünden yahut daha başka sebeplerden kendini bir kere bu korkunç akıntıya kaptırmıştır; bu müdafaalar bu zaafa bir mazeret göstermekten başka bir şey için değildir.”

3. Postmodern romanda çeşitli metin türlerinin biçim ve anlatım özelliklerinin taklit edilmesidir. Binbir Gece Masalları’nda ve halk hikâyelerinde anlatıcı, başkalarından dinlediklerini aktarır. Bunu yaparken de “rivayet ederler ki, derler ki” gibi kalıplaşmış ifadeler kullanır. İhsan Oktay Anar’ın Puslu Kıtalar Atlası adlı romanında biçim ve anlatım özellikleri açısından aynı tekniği kullanması bu tekniğe bir örnektir.

Parçada bahsedilen roman anlatım tekniği nedir?

4. Recep onlardan beş dakika kadar önce Çakırsaraylı’nın yanına varmış ve olup bitenleri anlatmıştı. Çakırsaraylı Hoca’ya büyük bir itibar gösterdi. “Her şeyde emir senin, ağa sensin,” dedi. Köy tamamen Çakırsaraylı’ya bağlıydı. Fakat yine de tedbirli olmak gerekti. Hoca onun dediklerini ağzını açmadan dinledi ve sonunda da “Peki,” dedi. Ortalık ağardığı zaman artık o kar gibi sarıklı, latalı, sakallı İstanbullu Hoca yoktu. Yerine yün başlıklı, kadı biçimi şalvarına yumuşacık lâpçin mes çekmiş, salta giymiş, beli fişekliki tığ gibi delikanlı gelmişti. Hoca sakallarına ustura vururken belli belirsiz bir üzüntü duydu. Hepsini de bu kadarla kaldı. Arkası çiçekli yeşil tenekte ile kaplı aynaya baktı baktı ve “Allah!” diye içini boşalttı. Bundan sonra artık ağzından kelimeler miskalle çıkacaktı. En çok yadırgadığı da, şimdilik, belindeki toplu tabanca idi. Onun neye yarayacağını bilmiyordu ve bu tabanca yüzünden kendini çok gülünç buluyordu.

Parçadan hareketle aşağıda verilen zamirleri örnekendiriniz.

Zamir türü	Örnekler
Kişî zamiri	
İşaret zamiri	
Belgisiz zamir	
Soru zamiri	
Dönüşlülük zamiri	

5. **Verilen davranış özelliklerini tip veya karakter olarak değerlendirip yazınız.**

- I. Ahmet Mithat Efendi’nin Felatun Bey ile Rakım Efendi romanındaki “Felatun Bey”in Batı taklitçiliği ve alafrangalığı
.....
- II. Küçük Ağa romanındaki Çolak Salih’in bir kolu kaybettikten sonra tekrar kendini toparlaması ve Milli Mücadele’ye bu haliyle büyük katkı sağlaması
.....
- III. Çalıkuşu’ndaki “Feride”nin, ideal bir öğretmen ve genç kız olması
.....
- IV. Gonçarov’un Oblamov adlı eserindeki Oblamov, tembelleğiyle sivrilmiş bir roman kişisi olarak önümüze çıkar.
.....
- V. Bozkurtların Ölümü romanında Kürşad’ın yiğitliği ve Çinlilerle mücadelesiyle kendinden sonra gelecek nesillere örnek olması
.....

Arka sayfaya geçiniz.

6. Evlendikten sonra Şevket'in günden güne süzül­düğü ve eridiği görülüyordu. İstanbul'daki bu öldürücü eğ­lence gecelerinden sonra çok kere yatmadan çantasını alarak sokağa çıkıyor, ak­şamlara kadar kim bilir nerelerde ne şekilde didişip uğraşılıyor, ortalık karardıktan sonra yorgunluktan bitmiş bir halde eve dö­nüyordu. Fakat onun yatağa girecek derecede hasta olduğunu kimse görüp anlamıyor, karısı ile bir rahat yemek yemesine bile meydan vermeden önlerine katıp yine gece eğlencelerine sürüklüyorlardı. Görünüşe göre idare hâlâ Hayriye Hanım'da idi. Fakat kadıncağız artık ipin ucunu iyiden iyiye kaçırmıştı. Evde su gibi para sarf ediliyordu. Bu para nereden geliyordu? Şevket ölesiye çalışmak pahasına da olsa bu korkunç masrafı karşılayacak kadar para kazanıyor muydu? Yoksa çocukcağız borca mı batıyordu?

Parçadan yola çıkarak aşağıda verilen yapı unsurlarını yazınız.

Olay:

Kişi:

Yer:

Zaman:

Anlatıcı:

Tema:

Çatışma:

7. **Aşağıdaki cümlelerde belirtilen yargılar doğru ise yanına "D", yanlış ise "Y" yazınız.**

- Trajedide kaba ve çirkin sözlere yer verilmez. ( )
- İç konuşma tekniğinde, kahramanın duygu ve düşünceleri bizzat kahramanın kendisi tarafından aktarılır. ( )
- Edebiyatımızda Batılı anlamda ilk tiyatro örnekleri Tanzimat döneminde görülmüştür. ( )
- Dramalar konularını tarihten ve mitolojiden alır. ( )
- Postmodern romanda daha önce yazılmış bir metnin içerik yönünden örnek alınmasına ironi denir. ( )

8. **Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun sözcüklerle doldurunuz.**

- Türk edebiyatındaki ilk yerli roman örneği Şemsaddin Sami'nin ..... adlı romanıdır.
- Romanın bütününe hâkim olan temel duygu veya düşünceye ..... denir.
- Kişilerin ve toplumun aksayan yönlerini güldürücü öğelerle iç içe yansıtan tiyatro türüne ..... denir.
- Batılı anlamda tiyatro Türk edebiyatına Tanzimat'la birlikte gelmiştir. Bu dönemde İbrahim Şinasi, Batılı ilk oyun olan ..... adlı eseri yazmıştır.
- Kahramanın zihninden geçen düşüncelerin belli bir sıralama olmaksızın sayıklama şeklinde aktarıldığı anlatım tekniğine ..... denir.

Arka sayfaya geçiniz.

9. Tablodaki boşlukları birinci sütunda verilen özellikleri dikkate alarak doldurunuz.

	Trajedî	Komedi	Drama
Üç birlik kuralı			
Konusu			
Kahramanları			
Üslup / Dil			
Kaba ve çirkin olaylar			

10. Aşağıdaki tiyatro terimlerini kısaca açıklayınız.

Tuluat:

Pantomim:

Mimik:

Süflör:

Adaptasyon:

11. Bu bakış ancak bir an kadar sürdü. Sonra göz kapakları yavaşça düştüler ve o, yere yıkılacak gibi sallandı. Hemen kendisini topladı. Bir kere daha etrafına bakındı. Sanki bir imdat bekliyor gibiydi. Kendisini bu kahredici, bu parçalayıcı ağırlardan nasıl kurtaracaktı? Nihayet kafasına bir şey vurulmuş gibi inledi. Gerisingeriye dönerek değirmenin öbür başına, çarkların ve kayışların kudurmuşçasına döndükleri köşeye doğru ileri atıldı. Bir nefes alımı kadar hepimiz olduğumuz yerde kaldık, sonra delice bağırarak arkasından koştuk.

Metinden 5 tane zarf bularak bu zarfların türlerini ve metindeki işlevlerini örnekteki gibi tabloya yazınız.

Zarf	Türü	Metindeki işlevi
sonra	zaman zarfı	Eylemi zaman yönünden etkilemiş.